

Handbuch der deutschen Jugendfürsorgeeinrichtungen in Mähren. Brünn, 1915. Deutsche Landeskommission f. Kinderschutz. n 8°, 65 l. —85 M.

Hermisdorf B. E.: Johann Ferdinand Schlez. Sein Leben und seine pädagogischen Ansichten. Leipzig, 1915. Koehler. 8°. 240 M.

Jahrbuch v. Kinderschutz u. Jugendwohlfahrt 1914. Hamburg, 1915. Verlag v. Kinderschutz. 8°, 47 l. —60 M.

Jahrbuch des Vereins für wissenschaftliche Pädagogik. 47. Jahrg. 1915. Hrsg. v. W. Rein. Dresden-Blasewitz, 1915. Bleyl & Kaemmerer. 8°, III+276 l. 5 M.

Kaminski H.: Mahnruf an Eltern und deren Vertreter über Erziehung der Kinder zur Keuschheit. Dülmen, 1915. Laumann. 8°, 198 l. 250 M.

Kiechl E.: Methodik des einführenden Erdkundeunterrichtes. München, 1915. Oldenbourg. 8°, V+68 l. 150 M.

Wotke K.: Die Jahreshauptberichte Langs und Ruttenstocks über den Zustand der österreichischen Gymnasien in den Jahren 1814—1834. Wien, 1914. Fromme. n 8°, XVI+446 l. 12 M.

A háború irodalmából:

Der Weltkrieg im Unterricht. Vorschläge und Anregungen zur Behandl. der weltpolit. Vorgänge in der Schule. Gotha, 1915. F. A. Perthes. 8°, IV+224 l. 280 M.

Küster E.: Vom Krieg und vom deutschen Bildungsideal. Bonn, 1915. Marcus & Weber. 8°. —60 M.

Muthesius K.: Das Bildungswesen im neuen Deutschland. Stuttgart, 1915. Deutsche Verlags-Anstalt. 8°, 36 l. —50 M.

Reiniger M.: Welche Verpflichtungen erwachsen der deutschen Schule aus dem Weltkriege? Langensalza, 1915. Beltz. 8°. —80 M.

Schmidtchen O.: Krieg und Schule. Breslau, 1915. Goerlich. 8°. 56 l. —75 M.

Smend R.: Krieg und Kultur. Tübingen, 1915. Kloeres. 8°. —50 M.

Steffen G.: Krieg und Kultur. Jena, 1915. Diederichs. 8°. 4 M.

Titius A.: Unser Krieg. Ethische Betrachtungen. Tübingen, 1915. Mohr. 8°. 1 M.

Wyneken G.: Der Krieg und die Jugend. München, 1915. Steinicke. 8°, 59 l. —50 M.

Zurhellen-Pfleiderer E.: Der Krieg und unsere Kinder. Gotha, 1915. Perthes. 8°. —50 M.

Gy. Á.

SZEMLE.

HAZAI LAPOKBÓL.

Az Orsz. Paedagogiai Könyvtár és Tanszermúzeum Hivatalos Értesítője (1915, 1—2. sz.) közli Vangel J.-nek az intézet háborús előadásait megnyitó beszédét s a könyvtárnak *Lechnitzky Gy*

által készített szakkatalógusát. A 40,000 kötet 200 főcsoportra és 800 alosztályra oszlik.

Budapesti Szemle (1915, 3. sz.) *Buday László* (Népünk műveltsége) azt vizsgálja: milyen mértékű hazánkban az általános népműveltség. Eddig csak az írni-olvasni tudás volt a mérték, az 1910. évi népszámlálás azonban a magasabb fokú műveltséget is tudakolta és pedig jobban tagolja: az elemi iskola 4 vagy 6, a középiskola és az ezzel egyenlő fokú intézetek 4, 6 vagy 8 osztályának elvégzésére vonatkozott a kérdés, korra, nemre és honosságra való tekintet nélkül. Az eredményt így foglalja össze: Az újabb nemzedékek egyre tökéletesebb iskolai készültséggel indulnak az önálló életnek. A férfiak között kezdenek elsímulni a magasabb műveltségű és az alig tanult elemek között régebben fennállott éles ellentétek. A nők között szembeötlő a középiskola 4. osztályának végzésére irányuló törekvés, valamint a teljes gimnáziumi végzettségre törekvők száma is hirtelen felszökken (1909/10-ben érettségit tett 115, 1912/3-ban 226 leány, ebből 109+217 magyar!). Lassanként a városokból kezd szétáradni a vidékre is a kultúra melege és az értelmiség a város és falu között egyenletesebben oszlik szét. Az egyes hitfelekezetek és nemzetiségek műveltségi színvonala között ma még kirívó az aránytalanság; de már közelednek a magyarsághoz a többiek, régi mulasztásaikat gyorsabb ütemben pótolják. Úgy látja, hogy a jövő ama rétegek általános műveltségét fogja gyarapítani, amelyek a termelésnek közvetlen tényezői, t. i. a gazdákét és iparosokét, akiket nem a bizonyítványkényszer, hanem csupán a magasabb műveltség szükségének érzete ösztönöz a tanulásra. — *Schaffer Károly* (A háború és az idegrendszer) idegorvosi szempontból fontosnak találja, hogy az értelmi irányban túltengő nevelésünk a testi, sportoló, edző nevelést se hanyagolja el; ezt kívánja az egyén s az állam közös érdeke. Teherbiró idegrendszer és lelki fegyelmizettség biztosítja a háború és a békés munka sikerét. A fegyelem és a kötelességtudás fejlesztése segíti a túlságosan puhított önos és önző hajlamok megfékezését.

Család és Iskola (1915, 5—7. sz.) *Molnár O.* a népművelési intézmények összefoglaló ismertetését nyújtja nem csak ismertető, hanem irányító céllal. *Gockler L.* Montessori Mária nevelési eljárását ismergeti és bírálja. E cikk a *Modern pedagógusok* c. rovatban van, amely igen hasznossá válhatik, kivált ha a történeti kapcsolatokat is jelzi.

Huszadik Század (1915, 2—3. sz.). *Picker K.* a lelki epidémiákról szólva, kifejti a szuggesztió lényegét: a szuggesztált tartalmat az ember valóságnak tartja, a tudatnak ez ellen szóló elemei és funkciói nem tudnak érvényesülni. Lelki [epidémián olyan eseteket ért, amelyekben az egyén tudatának ugyanaz a tartalma, ami a csoportnak s bármit tesz a csoport, azt az egyén önmagára nézve bizonyos értelemben szabálynak tekinti. — Ez a kérdés az iskolai tömegek (osztályok), vagyis a rendszeres nevelés szempontjából bő fejtegetést érdemelne.

Kereskedelmi Szakoktatás (1915, ápr.). Egyik kis cikk arra figyelmeztet, hogy a kereskedelmi iskolák gyakorlati hivatása a mostani alakulások éber megfigyelését követeli; a tanárok ne várják a kormány